

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
відділення поліції № 1 Богодухівського
районного управління поліції Головного управління
Національної поліції у Харківській області**

13.05.2025

Харків, 2025 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 13 травня 2025 року групою НПМ здійснено відвідування відділення поліції № 1 Богодухівського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції у Харківській області (далі – відділення поліції).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Керівник групи: Цвеліх Максим Павлович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Бохвалов Андрій Михайлович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Деркач Діана Віталіївна, представник громадської організації.

Відвідування проводилось у супроводі:

Коновалова Максима Володимировича, заступника начальника відділення поліції;

Криворучко Ірини Миколаївни, начальника чергової частини відділення поліції.

Відділення поліції розташоване за адресою: вул. Паркова, буд. 22, місто Валки Богодухівського району Харківської області і входить до складу структурних підрозділів Богодухівського районного управління поліції Головного управління Національної поліції у Харківській області.

Керівник місця несвободи – Юрченко Юрій Олександрович, полковник поліції начальник відділення поліції.

Відділення поліції є структурним підрозділом Богодухівського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції у Харківській області та здійснює повноваження в межах Валківської територіальної громади.

Територія на шляху до головного входу відділення поліції не огорожена, підхідні шляхи оснащені бетонними схилами та поручнями. Біля головного входу до відділення поліції розміщено табличку із зазначенням повної назви об'єкта моніторингу та попередження про здійснення відеоспостереження (фото 1).

В день моніторингу головний вхід будівлі відділення поліції був заблокований. У зв'язку із безпековими вимогами, пропуск відвідувачів відділення поліції здійснюється через ворота та запасний вхід будівлі відділення поліції.

Водночас, за повідомленням керівництва відділення поліції, для відвідувачів, які пересуваються кріслом колісним або за допомогою милиць прохід здійснюється через головний вхід до вестибюлю, що оснащений бетонним ухилом для заїзду відвідувачів на кріслі колісному, автоматичними розсувними дверима, а дверні

пороги відсутні. Група НПМ отримала доступ до відділення поліції без перешкод.

У вестибюлі розміщується пост чергового, який забезпечує пропускний режим і здійснює реєстрацію у Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених (фото 2), також є вікно чергової частини. В приміщенні вестибюлю наявна скринька для звернень, скарг та пропозицій громадян відділення поліції. На стінах вестибюлю присутні інформаційні стенди про керівництво органу, графік прийому керівництвом відділення поліції, стенд з іншою довідковою інформацією від Національної поліції, інформацією про можливість отримати безоплатну правничу допомогу, способи звернення до Уповноваженого Верховної Ради з прав людини тощо (фото 3).

На виконання вимог Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, що затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція № 440), у відділенні поліції призначено службову особу за перебування та забезпечення прав затриманих осіб. Група НПМ ознайомилась зі звітами щодо дотримання заходів з дотримання прав людини у відділенні поліції, які були надані відповідальною особою, такі звіти формуються регулярно та щотижнево.

При вибірковій перевірці посадових інструкцій (функціональних обов'язків) працівників відділення поліції встановлено, що до посадових інструкцій віднесено обов'язок щодо заборони катувань та вжиття заходів для їх недопущення, що відповідає вимогам статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Під час відвідування затриманих, доставлених у приміщеннях відділення поліції не перебувало. Згідно записів у Журналі обліку доставлених, відвідувачів і запрошених у день відвідування до прибуття групи НПМ у відділенні поліції перебувало дві особи. При перевірці вказаного журналу не виявлено перевищення допустимого часу перебування доставлених, відвідувачів та запрошених осіб у відділенні поліції.

На першому поверсі розміщене приміщення приймальні громадян, яке оснащено письмовим столом, стільцями, комп'ютером та принтером, довідковими матеріалами, інформаційними стендами, де розміщено інформацію способами звернення до центру безоплатної правничої допомоги та до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (фото 4).

Група НПМ відвідала приміщення чергової частини відділення поліції (фото 5). У відділенні поліції присутня система відеоспостереження, яка передає зображення з зовнішніх та внутрішніх локацій відділення поліції, кімнати прийому громадян на монітор чергової частини. Дані, отримані з камер відеоспостереження зберігаються в архіваторі, що зберігає дані на 30 діб.

У відділенні поліції ведеться журнал інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Ознайомившись зі змістом журналу, встановлено, що у 2025 році відділенням поліції здійснено 3 повідомлення до центру надання безоплатної правничої допомоги щодо затриманих осіб. При

перевірці записів у цьому журналі з'ясовано, що працівники поліції ведуть його належним чином, а відомості заповнюються повністю.

При вивченні журналу реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають у органі поліції, у тому числі затриманим громадянам, з'ясовано, що в цьому році не було зафіксовано таких випадків. За повідомленням співробітників поліції, бригади швидкої допомоги приїжджають на виклик протягом 5 хвилин з найближчої лікарні. В черговій частині відділення поліції наявна універсальна аптечка, яка забезпечена предметами та інструментами першої домедичної допомоги, протермінованих медичних препаратів та засобів не було виявлено. За повідомленням керівництва відділення поліції, 9 співробітників пройшли підготовку (несертифіковану) з надання домедичної допомоги.

Групою НПМ оглянуто службові кабінети співробітників слідчого відділу відділення поліції. На дверях цих кабінетів розміщені таблички з прізвищем, ім'ям та по батькові та посади працівника поліції, за яким закріплено кабінет. Сторонні особи (окрім працівників поліції) в приміщеннях на момент моніторингу зафіксовано не було. Предметів, які можуть бути застосовані для катування, психологічного та фізичного тиску, а також інших ознак які могли б свідчити про здійснення протиправних заходів впливу на доставлених, затриманих і запрошених осіб тиску не виявлено.

У відділенні поліції на третьому поверсі є окреме приміщення для проведення процесуальних слідчих дій із неповнолітніми у форматі «зеленої кімнати» (фото 9), яка оснащена столами, стільцями, меблями для зберігання, іграшками, системою відеоспостереження із записом звуку, яка транслює зображення до сусіднього приміщення із обладнанням та архіватором даних.

Частина будівлі відділення поліції раніше виконувала функцію ізолятору, який складався із п'яти кімнат. Станом на момент моніторингу дві з них заплomboвано (фото 6), одна кімната використовується як приміщення для зберігання речових доказів, одне складське приміщення (фото 7) та приміщення, яке обладнане як кімната для затриманих осіб, проте не використовується (фото 8), всередині знаходяться два лішко-місця, санвузол, умивальник.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України).

1. У порушення вимог абзацу другого пункту 7 Інструкції № 440, пункту 3 Положення про кімнати для проведення слідчих дій та інших заходів в органах і підрозділах внутрішніх справ України, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2003 № 1561 (далі – Положення №), у секторі поліції відсутня кімната для проведення слідчих дій.

У зв'язку з цим начальником відділення поліції відповідно до наданого для ознайомлення групі НПМ доручення, для проведення слідчих дій визначено приміщення слідчих № 5 та № 16 на другому поверсі та № 23 та № 24 на третьому поверсі будівлі відділення поліції. У вказаних приміщеннях немає обладнання системи відеофіксації, працівникам поліції зобов'язано здійснювати відеофіксацію під час процесуальних слідчих дій за допомогою портативного відеореєстратора та зберігати відповідні відеозаписи не менше 30 діб.

Таким чином, працівник поліції може на свій розсуд вмикати та вимикати портативний пристрій відеофіксації саме тоді, коли йому це буде потрібно, а безперервний відеозапис може не здійснюватися взагалі. Таким чином створюються причини та умови для унеможливлення безперервної відеофіксації процесу спілкування із затриманими особами та подальшого приховування від документування можливих порушень прав і свобод громадян. Унаслідок цього затримані (доставлені) особи можуть зазнавати протиправного тиску (психологічного, фізичного тощо), що сприяє можливості порушення їх прав на людське поводження, особисту недоторканість, честь та гідність.

Варто зазначити, що наявність спеціально облаштованого приміщення для проведення слідчих дій займає важливе місце в забезпеченні прав затриманих осіб, законності проведення розгляду обставин їх затримання або доставлення до відділення поліції, опитувань та інших процесуальних дій з відвідувачами, запрошеними та доставленими до відділення поліції особами.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України, стаття 213 Кримінального процесуального кодексу України, стаття 22, 23 Закону України «Про адвокатуру»).

2. У порушення вимог пункту 17 розділу VII Інструкції № 440 у відділенні поліції не обладнано кімнату для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками. Натомість, такі побачення проводяться в кімнаті для прийому громадян, яка не відповідає вимогам конфіденційності, визначені пунктом 18 розділу VII Інструкції, оскільки у кімнаті присутня камера відеоспостереження із звукозаписом, що не забезпечує законність процесу під час проведення зустрічі

затриманих осіб із захисником. Так, у вказаній кімнаті присутня камера відеоспостереження із звукозаписом, що не забезпечує конфіденційності (приватності) спілкування із захисником, порушує процесуальні норми щодо його участі у кримінальному (адміністративному) процесі та може призводити до розповсюдження відомостей, які становлять адвокатську таємницю.

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

3. У ході відвідування встановлено, що у відділенні поліції відсутні захисні споруди або приміщення (укриття), які могли б забезпечити безпеку співробітників сектору поліції у разі загрози безпеці громадян та поліцейських під час оголошення сигналу «повітряна тривога». За повідомленням працівників відділення поліції, у відділенні конструктивно не передбачено можливість облаштувати приміщення укриття.

Найближче укриття знаходиться в будівлі навчального закладу, яке знаходиться у 200 метрах від відділення поліції, однак інформація із зазначення адреси та вказники до такого укриття у відділенні поліції відсутні.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Головному управлінню Національної поліції у Харківській області:

1.1.розглянути питання щодо обладнання у відділенні поліції приміщення для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисником;

1.2.звернути увагу на необхідність облаштування у відділенні поліції кімнати для проведення слідчих дій відповідно до вимог Інструкції № 440 та Положення.

Богодухівському районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Харківській області:

2.1. встановити у відділенні поліції оголошення про найближче місце укриття до відділення укриття, звернути увагу на необхідність облаштування укриття на території відділення поліції та переходити до безпечного місця відвідувачам та службовим особам відділення поліції у разі оголошення сигналу «повітряна тривога».

До звіту додаються фото отримані за результатами відвідування Відділення поліції № 1 Богодухівського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Харківській області.

Керівник групи НПМ:

**головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

Максим ЦВЕЛІХ

Додатки до звіту

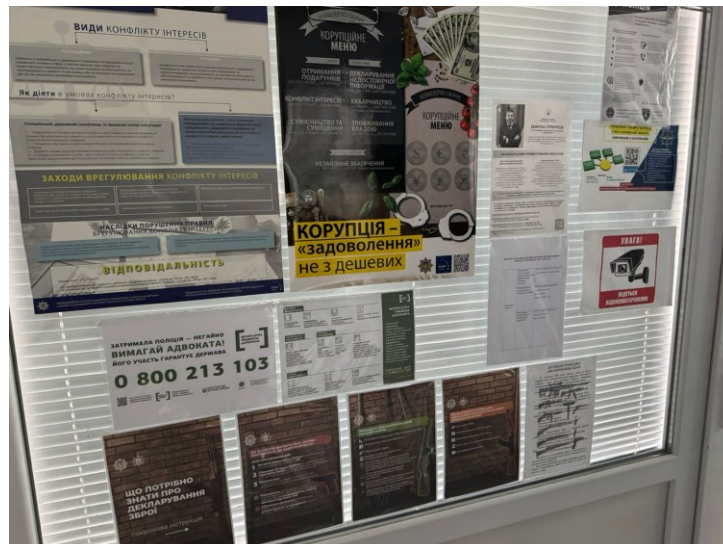
Фото 1

Фото 2

Фото 3

9
Фото 4

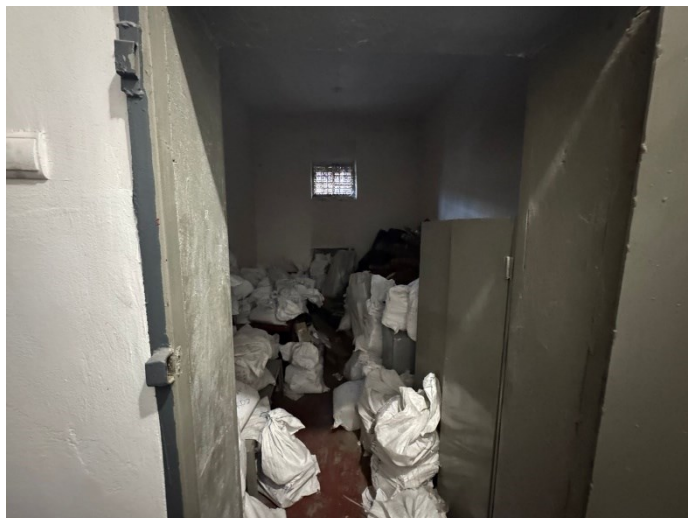
Фото 5

Фото 6

10
Φοτο 7

Φοτο 8

Φοτο 9

